

Onderzoek konijnenhouderij 1996

J. M. Rommers en R. Meijerhof, onderzoekers konijnenhouderij

De commerciële konijnenhouderij is volop in beweging. Door de lage vleesprijzen in de afgelopen jaren komt de nadruk steeds meer te liggen op het efficiënt produceren. De rol van het management wordt hierbij steeds belangrijker. Tevens wordt de sector geconfronteerd met regelgevingen op het gebied van milieu en welzijn. In het lopende onderzoek in 1996 wordt aan deze aspecten dan ook de nodige aandacht besteed.

Inleiding

Binnen de konijnenhouderij worden de bedrijven al enkele jaren geconfronteerd met zeer lage opbrengstprijzen. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om optimaal te produceren tegen zo laag mogelijke kosten. Een verhoging van het rendement kan worden bereikt door het optimaliseren van de bedrijfsvoering, waardoor de arbeid efficiënter kan worden ingezet.

Door een verandering van de produktiemethode, waarbij met produktiegroepen wordt gewerkt, kan de arbeidsinzet op een bedrijf beter worden georganiseerd. Tevens kan hierdoor makkelijker een goede hygiëne worden doorgevoerd, hetgeen belangrijk is vanwege de ziektegevoeligheid van de dieren

De kwaliteit van het af te leveren vleeskonijn krijgt steeds meer aandacht en een goede hygiëne zal bijdragen tot een verbetering hiervan.

Tevens wordt de sector geconfronteerd met milieu- en welzijnsproblemen. De overheid geeft hoge prioriteit aan de konijnenhouderij bij de invulling van de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren.

Onderzoek

In 1996 wordt onderzoek uitgevoerd op het gebied van managementmaatregelen, klimaat, gezondheid en welzijn, voeding, mi-

lieu en kwaliteit. Deze gebieden zijn in het onderzoek geïntegreerd in proeven, waarbij een onderverdeling is gemaakt naar voedsters en vleeskonijnen.

Voedsters

Fokmethode

Op de proefaccommodatie is een voedsterpopulatie van circa 200 voedsters aanwezig, waarvan de vervanging door eigen aanfok wordt geregeld. Hierbij zal een wijziging van de fokmethode, waarmee vorig jaar is begonnen, verder worden doorgevoerd. Door het dekken van de voedsters uit te voeren op één dag in de week wordt gewerkt aan het synchroniseren van de geboorten en het terugdringen van de variatie in speengewichten. Onderzocht zal worden of met deze methode van aanfok de uniformiteit van de af te leveren vleeskonijnen wordt verhoogd.

Produktiestop

Gedurende de zomermaanden zijn de opbrengstprijzen zeer laag door de geringe vraag naar konijnenvlees. Op deze marktsituatie kan worden ingespeeld door gedurende de zomermaanden geen vleeskonijnen te produceren. Hierdoor worden wellicht gedurende de rest van het jaar hogere opbrengstprijzen mogelijk.

De tijd, die doorgaans aan het uitvoeren van

de dekkingen en de controle van worpen wordt besteed, kan voor andere doeleinden worden gebruikt (o.a. schoonmaken en ontsmetten van afdelingen).

Om een dergelijke maatregel met succes door te kunnen voeren is het van belang dat de voedsters zich na de onderbreking van het fokritme weer goed laten dekken. Om de bronst te synchroniseren zijn een aantal methoden bekend (o.a. via voeding, lichtstimulatie, foktechniek of met bronst inducerende middelen). Deze methoden worden echter veelal toegepast bij voedsters, die in productie zijn.

De afgelopen zomer is op de proefaccommodatie voor de eerste maal een aantal voedsters uit productie genomen, waarna de bronst is gestimuleerd door toepassing van 'flushing' enkele dagen voor het dekken. De voedsters lieten zich goed dekken. Vanwege de beperkte omvang van de proef wordt dit onderzoek dit voorjaar nogmaals uitgevoerd.

Kooivergroting

In verband met de invulling van Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren is eind 1995 onderzoek opgestart naar de effecten van kooivergroting (kooigrootte en kooihoogte) op de produktieresultaten en het gedrag van voedsters. Doel van dit onderzoek is om meer duidelijkheid te krijgen of aanvullende eisen met betrekking tot de huisvesting van voedsters zinvol zijn. Dit onderzoek wordt in 1996 voortgezet.

Naast de effecten op de produktieresultaten levert dit onderzoek informatie over de mogelijkheid om voedsters langer in productie te kunnen houden. Hierbij liggen de voordelen dan zowel op het gebied van welzijn als economie. De aanfok van voedsters op een bedrijf zou kunnen worden verminderd, hetgeen kosten verlagend werkt.

De economische consequenties van de toepassing van grotere kooien (o.a. stalbenutting, investeringskosten) zullen worden geëvalueerd.

Vleeskonijnen

Voedingsonderzoek

De voerkosten vormen een belangrijk deel van de totale kosten van een bedrijf. Het voedingsonderzoek is gericht op mogelijkheden om de voerkosten te verlagen.

Mogelijkheden om de voederconversie te verbeteren door het energiegehalte van het voer te verhogen is al enige tijd in onderzoek en tot dusverre lijken de produktieresultaten te verbeteren bij een verhoging van het energieniveau. Dit onderzoek zal naar alle waarschijnlijkheid dit jaar worden afgesloten.

Een andere invalshoek om de voerkosten te verlagen is de toepassing van goedkopere grondstoffen. Binnen de andere sectoren van de veehouderij wordt bijvoeren van granen (m.n. tarwe) steeds meer toegepast. Onderzocht zal worden of bijvoeren van tarwe ook voor de konijnenhouderij aantrekkelijk is.

Met betrekking tot de milieuproblematiek is binnen het voedingsonderzoek inspanning geleverd naar effecten van verlaging van het eiwit- en fosforgehalte van het voer op de produktieresultaten. Voortzetting van het onderzoek naar verdere verlaging van het eiwitgehalte vraagt meer fundamentele kennis met betrekking tot de behoeften aan essentiële aminozuren in het voer. Hier wordt in het buitenland (o.a. België en Frankrijk) verder onderzoek naar verricht.

In het kader van de meststoffenheffing zal worden doorgerekend of de kosten van verlaging van het fosforgehalte in het voer opwegen tegen de baten van geringere milieuheffingen.

Huisvesting in grotere groepen

In 1995 is onderzoek gestart naar de effecten van het huisvesten van vleeskonijnen in grotere kooien bij gelijk blijvende bezettingsdichtheid. Toename van de produktie per voedster door een gericht fokbeleid zal leiden tot een groter aantal benodigde afmestplaatsen op de bedrijven. Deze vorm van huisvesting biedt een bedrijf de mogelijkheid om het aantal afmestplaatsen te vergroten, doordat de stalruimte efficiënter kan worden benut, zonder hoge investeringen te hoeven plegen. Voorwaarde is dat de produktieresultaten niet negatief worden beïnvloed. Daarnaast geeft deze vorm van huisvesting de dieren meer bewegingsruimte hetgeen uit het oogpunt van welzijn wenselijk is.

De resultaten tot dusver geven aan dat de huisvesting in grotere groepen mogelijkheden lijkt te bieden, mits de agressie beperkt blijft. Het onderzoek zal in 1996 worden voortgezet, waarbij naar mogelijkheden om agressie te voorkomen dient te worden gezocht. Daarnaast zal het effect van kooiverhoging in het onderzoek worden betrokken.

Optimale klimaatscondities

Voor vleeskonijnen wordt een optimale staltemperatuur van rond de 16°C aanbevolen. Lagere temperaturen zou tot ongunstigere produktieresultaten en een hogere uitval leiden.

In de praktijk echter worden vleeskonijnen vaak gehuisvest in stallen met beperkte verwarmingsmogelijkheden. Daarnaast is een ontwikkeling gaande, waarbij een goedkopere vorm van huisvesting in half-open stallen wordt toegepast. Voor beide situaties is van belang te weten in welke mate lagere temperaturen van invloed zijn op de produktieresultaten.

In eerste instantie zal dit aan de hand van literatuurgegevens worden nagegaan. In-

dien deze informatie niet toereikend is zal in 1996 onderzoek in deze richting worden opgestart.

Verlaging NH₃-emissie

In 1995 is een nieuwe ammoniaknorm van kracht geworden, die circa 2x zo hoog is als de oude norm. Onderzoeksvorstellen naar mogelijkheden om de NH₃-emissie te verlagen zijn tot dusver vast gelopen op de hoge kosten van nauwkeurige NH₃-metingen. Hierbij werd uitgegaan van metingen zoals die in het kader van Groen Label worden gehanteerd.

In 1996 zal onderzoek worden opgestart naar mogelijkheden om de NH₃-emissie te verlagen, waarbij in eerste instantie met eenvoudigere meetmethoden zal worden gewerkt.

IKB-konijnen

In 1995 is een proefproject IKB-vleeskonijnen opgestart. Het doel is het opzetten van een systeem, waarmee het produktieproces van konijnenvlees kan worden gecontroleerd. De concurrentiepositie van het Nederlandse produkt kan hierdoor worden versterkt en wellicht kunnen de, via dit systeem verkregen, waarborgen aanleiding geven tot een vermindering van de keuringsintensiteit en daardoor een verlaging van de keuringskosten. Naast het Praktijkonderzoek zijn in dit project ook het Produktschap, de Gezondheidsdienst voor Dieren, de Landbouwvoorlichting, de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees, de Nederlandse Bond van Poeliers en Wildhandelaars en slachterijen vertegenwoordigd. Gedurende een looptijd van 2 jaar worden van circa 10 bedrijven 2 koppels vleeskonijnen gevolgd. Getracht wordt het verband tussen de kwaliteit van de afgeleverde konijnen en hun behandeling vast te stellen. □